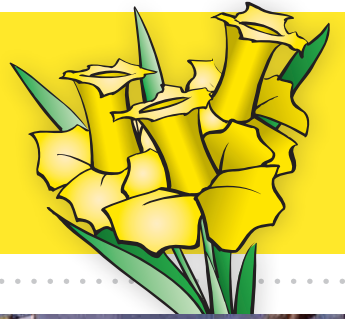

Ymiskt um páskirnar

Nær eru páskirnar?

Páskirnar hava ikki somu dagfesting ár um ár, eins og til dømis jólini, sum altíð eru 24.-26. desember. Páskadagur er altíð fyrsta sunnudag eftir fyrsta fullmána eftir várjavndøgur. Tað merkir, at páskirnar kunnu vera alt frá 22. mars til 25. apríl. Við páskunum endar føstan, sum hevur verið undanfarnu 40 dagar.

Páskaregg

2. páskadag rulla vit páskaregg í Føroyum, og tað er ein gamal føroyskur siður. Eggini verða harðkókað, málað og síðani rullað til tey brotna. Fyrr vórðu tey etin, nú sæst alsamt oftari, at líkkurnar fáa gleðina av teimum.

Egg, høsningar og lomb eru tekin um frukt bæri og lív, og tey eru millum elstu og vanligastu páskasiðirnar. Teir heidnu høvdu eisini eina høg tíð hesa ársins tíð, tá várið varð hátíðarhildið, og tað kann hugsast, at høsningararnir, lombini og eggini stava frá eini tíð fyrri kristindómin.

Páskaharan stavar út Týsklandi. Hon hoppaði yvir markið til Danmarkar fyrst í 1800 talinum, og er síðani eisini komin til Føroya.

Hví halda vit ymsu páskadagarnar?

Stilla vika byrjar pálmásunnudag og 2. páskadagur er seinasti dagur á páskum. Men hvat er tað vit hátíðarhalda og minnst ymsu dagarnar í Dymbildagavíkuni?

Pálmásunnudagur markerar byrjanina av páskunum. Jesus varð salvaður og kundi tá ganga undir navnið Messias, sum merkir »tann salvaði«. Seinni um dagin reið hann inn í Jerusalem og varð av fólkinum fagnaður sum kongur, meðan tey veittraðu við pálmagreinum. Tískil navnið pálmásunnudagur.

Skertisdagur ella skírisdagur er hósdagurin eftir pálmásunnudag. Henda dagin hevði Jesus seinastu kvøldmáltíðina saman við lærusveinunum, byrjaði breyðbrótingina/altargongdina, og hann vaskaði teimum um føturnar. Her gav hann teimum eitt nýtt boð, sum var »elski hvønn annan«.

Langi fríggjadagur er dagurin, tá Jesus varð tikin til fanga og dømdur til deyða. Tað er henda dagin, at hann bar krossin eftir Via Dolorosa og varð krossfestur millum tveir ránsmenn. Hetta er ein myrkur og sorgarfullur dagur, og í gomlum døgum var einki havt til undirhald langa fríggjadag, eins og tey ikki ótu góðan mat.

Páskadagur er sunnudagurin eftir langa fríggjadag. Tað var henda dagin, at Jesus reis upp eftir at hava verið deyður síðani langa fríggjadag. Tá kvinnurnar komu á grøvina tíðliga um morgunin var grøvin tóm.

Annar páskadagur er heilidagur, men kvøldið er gamalt danskvøld. Dansað var ikki í føstu, men eftir kl 18 annað páskakvøld varð aftur loyvt at dansa.

Páskirnar eru upprunaliga ein jødisk høg tíð. Í gamla testamenti vóru páskirnar hildnar fyrri at hátíðarhalda, at ísraels fólk slapp út úr Egyptalandi.

